

Ortaokul Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerileri ve İngilizce Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

SALİHA HALAT^a & GÜRBÜZ OCAK^b

Geliş Tarihi: 10.08.2015 | Kabul Tarihi: 28.10.2015

Öz: Bu çalışmada amaç ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarını, ders çalışma beceri düzeylerini belirlemek ve tutum ile ders çalışma beceri düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Ayrıca cinsiyet ve sınav puanı değişkenlerinin öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutum ve ders çalışma beceri düzeyleri üzerindeki etkileri betimsel olarak araştırılmıştır. 2013-2014 eğitim yılı birinci döneminde Afyonkarahisar ili merkez ilçesindeki bir ortaokulda öğrenim gören 362 tane 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencisine İngilizce Dersine Yönelik Tutum Ölçeği (Cronbach Alpha değeri 0.96) ve Ders Çalışma Becerileri Ölçeği (Cronbach Alpha değeri 0.89) olmak üzere iki ölçek uygulanmış, cinsiyet ve belirtilen dönem itibarıyla mevcut İngilizce dersi birinci sınav puanlarına ilişkin bilgi alınmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin ders çalışma beceri düzeyleri ile İngilizce dersine yönelik tutum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu, İngilizce dersine yönelik tutum ve ders çalışma beceri düzeyleri arasında cinsiyet ve sınav puanı değişkenine göre farklılıkların olduğu görülmüştür ($p < .05$).

Anahtar Kelimeler: Tutum, beceri, İngilizce dersine yönelik tutum, ders çalışma becerileri, ortaokul öğrencileri.

^a Afyonkarahisar Mareşal Fevzi Çakmak Ortaokulu İngilizce Öğretmeni
halatsaliha@gmail.com

^b Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü
gocak@aku.edu.tr

Examining the Secondary School Students' Study Skills and Attitudes towards English Lesson

SALİHA HALAT & GRBZ OCAK

Received: 10.08.2015 | Accepted: 28.10.2015

Abstract: The purpose of this research study was to determine the lower secondary school students' attitudes towards English as a lesson and their study skills and to examine the relationship between the levels of their attitudes towards English lesson and study skills. The effects of the variables of gender and English exam scores on the students' attitudes towards English lesson and their study skills was also investigated descriptively. The Attitude towards English Lesson Scale and the Study Skills Scale were administered to 362 lower secondary school students in Afyonkarahisar in the first term of the 2013-2014 academic year. A statistically significant relationship between the students' levels of study skills and attitude towards English lesson was found and differences among the students' levels of study skills and attitude towards English lesson in terms of gender and English exam scores were detected ($p < .05$).

Keywords: Attitude, skill, attitude towards English lesson, study skills, middle school students.

Giriş

İkinci dil öğrenimi alanındaki iki odak nokta olan dil öğrenme sürecinin doğası ve dil öğrenenleri etkileyen faktörler üzerinde yapılmış olan pek çok çalışma vardır¹. Bu araştırmaların sonuçları, öğrencilere ilişkin cinsiyet, yaş, sosyal sınıf, kültürel düzey, anadil, etnik ve dini köken gibi sosyal koşullar, inançlar, deneyimler, tutumlar, duyuşsal faktörler, motivasyon, kişilik yapıları (sebat, anksiyete durumu, katılım ve dışa dönüklük, otoriteye ilişkin algıları), yetenek, öğrenme stilleri ve bilişsel stratejileri ve öğretmenlere ilişkin yaş, sosyal sınıf, eğitim deneyimleri, kişilik özellikleri gibi değişkenlere işaret etmektedir². Bahsedilen bu faktörler ve değişkenler bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerin dâhil olduğu karmaşık bir işlem olan yabancı dil öğreniminin³ nasıl gerçekleştiğini, bu işlemi olumlu ya da olumsuz şekilde hangi faktörlerin etkilediği ile ilgili yapılan çok sayıda ve yaygın araştırmaların konusu olagelmıştır. Özellikle yabancı dile yönelik tutumu belirleyen faktörler ve dil öğreniminde ne gibi bir rol oynadığı konusu da araştırmacıların dikkatini çekmektedir⁴. Ancak çok dilli formal bağlamlarda ya da öğretim düzeneklerinde yani İngilizcenin sınıfta öğretilmesine yönelik tutum ile ilgili araştırma çalışmalarının ciddi düzeyde eksik olduğu ifade edilmektedir⁵.

Dil Öğrenimine Yönelik Tutumlar

Tutumlar, dil öğreniminde önem kazanmakta olan duyuşsal değişkenlerin bir bileşenidir⁶. Montana ve Kasprzyk'e göre tutum,

¹ Diane Larsen-Freeman, "Second Language Acquisition Research: Staking Out the Territory", *TESOL Quarterly*, 25 (2), 1991, s. 315.

² Daniel Madrid, "Internal and External Factors in Language Teaching", *Actas de las 11 Jornadas de Estudios Ingleses*, 1995, s. 61; Zoltan Dörnyei, "Motivation in Second and Foreign Language Learning", *Language Teaching*, 31, 1998, s. 117-135.

³ Joseba Mikel González Ardeo, "Attitude Towards English and ESP Acquisition as an L2 or L3 at University", *IBÉRICA* 6, 2003, s. 110.

⁴ Uğur Altunay, "Üniversite İngilizce Hazırlık Öğrencilerinin İngilizceye Yönelik Tutumlarıyla, Sınavlar, Okulun Fiziksel Koşulları, Ders Programları ve Uygulanışı İle İlgili Görüşleri Arasındaki İlişkiler", *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, Malatya: 6-9 Temmuz 2003.

⁵ Ardeo, "Attitude Towards English and ESP Acquisition as an L2 or L3 at University", s. 110.

⁶ Ardeo, "Attitude towards English and ESP Acquisition as an L2 or L3 at University", s. 111.

bireyin gerçekleşen davranışın çıktıları veya özelliklerine ilişkin inançları (davranışsal inançlar) tarafından belirlenir ve o çıktılara veya özelliklere göre değerlendirilir⁷.

Bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bileşkelerinin var olduğu belirlenen tutumları kişisel eylemin seçimini etkileyen içsel bir durum olarak tanımlayan Gagne tutumların davranışları etkilediğini ve ayarladığını ifade eder⁸. Bloom'a göre tutumlarla başarı arasındaki anlamlı korelasyonlar, tutumların en az bilişsel alan davranışları kadar önemli olduğunu göstermektedir⁹. Öğrenme davranışlarını ve çıktılarını etkilediğinden dolayı tutumların dil öğreniminde önemli bir rolü olduğu ifade edilmektedir¹⁰.

Aydoslu olumlu tutumların öğrenmeyi kolaylaştırırken olumsuz tutumların öğrenmeye ket vurdüğünü ve başarı ve tutum arasındaki ilişkiyi inceleyen birçok çalışmanın, öğrencilerin o derse yönelik tutumu ile başarısı arasında olumlu bir ilişkiyi gösterdiğini ifade eder¹¹. Olumlu tutum ile öğrencinin dil öğrenmedeki başarısının doğru orantılı olduğunu belirten çalışmalar vardır¹².

Ders Çalışma Becerileri

Gettinger ve Seibart'a göre akademik yeterlilik etkili çalışma becerilerinin bilinmesi ve uygulanmasıyla ilişkilidir¹³. Bütün sınıf

⁷ Hassan Soleimani ve Somayeh Hanafi, "Iranian Medical Students' Attitudes Towards English Language Learning." *International Research Journal of Applied and Basic Sciences* 4 (12), 2013, s. 3817.

⁸ Robert M. Gagne, "Learning Outcomes and Their Effects Useful Categories of Human Performance", *American Psychologist*, 39 (4), 1984, s. 383

⁹ Altunay, "Üniversite İngilizce Hazırlık Öğrencilerinin İngilizceye Yönelik Tutumlarıyla, Sınavlar, Okulun Fiziksel Koşulları, Ders Programları ve Uygulanışı İle İlgili Görüşleri Arasındaki İlişkiler", s. 3.

¹⁰ Andrew Finch, "An Attitudinal Profile of EFL Learners in Korea", *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 5(2), 2008, s. 206.

¹¹ Ulviye Aydoslu, *Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Olarak İngilizce Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, 2005, s. 29.

¹² Nuri Karasakaloğlu ve Asuman Saracaloğlu, "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Türkçe Derslerine Yönelik Tutumları, Akademik Benlik Tasarımları ile Başarıları Arasındaki İlişki", *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, VI (I), 2009, s. 343-362; Ardeo, "Attitude towards English and ESP Acquisition as an L2 or L3 at University", s. 111; Xiang Yang, "Attitude and Motivation in L2 Learning among UM Master Students", *International Journal of Management and Sustainability*, 2012, s. 20.

¹³ Maribeth Gettinger ve Jill K. Seibart, "Contributions of Study Skills to Acade-

düzeylerinde yetenekli öğrenciler okulda zorluk yaşayabilirler. Bu durum onların yetersiz kabiliyet düzeyine sahip oluşlarından değil iyi ders çalışma becerilerine yeterli düzeyde sahip olmamalarından kaynaklanmaktadır. Hoover ve Patton'a göre bilgiyi edinme, kaydetme, düzenleme, sentezleme, hatırlama ve kullanma gibi ders çalışma becerileri ile ilişkili olan yeterlikler hem akademik hem de çalışma hayatı gibi akademik olmayan alanlarda başarıya katkı sağlar¹⁴.

Ders çalışma becerileri konusunda da değişik şekilde ifade edilmiş olan tanımlamalar mevcuttur. Pauk ders çalışma becerilerini hedef belirleme, zaman yönetimi, stresin üstesinden gelebilme, konsantr olma ve odaklanma, unutmama ve hatırlama, anlayarak ve belli bir sürede okuma, öğrenilecek olan konu ile ilgili anahtar kavramları anlama ve kullanma, sunulan dersi dikkatli bir şekilde dinleme ve not alma, sınav korkusunu yenme, ders kitaplarının bölümlerinin neler olduğunu ve bu bölümlerde hangi konuların anlatıldığının farkında olma gibi boyutlar açısından ele almıştır¹⁵. Ders çalışma becerileri kapsamında yer alan bu davranışlar motivasyon, zaman yönetimi, ve sınavlara hazırlanma-sınav kaygısı yönetimi olmak üzere üç boyut altında açıklanmaktadır¹⁶.

Ders çalışma becerileri ile ilgili farklı öğrenim düzeylerinde yapılmış olan araştırma çalışmaları incelendiğinde bir kısmının ders çalışma becerilerini etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik olduğu görülürken bir kısmının da öğrencilerin ders çalışma becerilerinin ne düzeyde olduğunu ortaya çıkarmayı amaçladığı görülür¹⁷. Ayrıca yabancı dil öğreniminin ders çalışma beceri düzeylerinin bir yansı-

mic Competence", *School Psychology Review*, 31 (3), 2002, s. 350.

¹⁴ Gettinger ve Seibart, "Contributions of Study Skills to Academic Competence", s. 350.

¹⁵ Oğuz Kutlu ve Şadiye Korkmaz, "Ders Çalışma Becerileri Eğitiminin İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarına Etkisi", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (47), 2013, s. 3.

¹⁶ Erdal Bay, M. Nur Tuğluk ve Başaran Gençdoğan, "Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerilerinin İncelenmesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Örneği)", *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 2004, s. 2.

¹⁷ Mustafa İlhan, Bayram Çetin ve Meral Öner Sünkür, "Olumlu ve Olumsuz Mükemmeliyetçilik ile Ders Çalışma Becerileri Arasındaki İlişkinin Kanonik Korelasyon ile İncelenmesi", *International Journal of Human Sciences*, 2013, s. 51-52.

ması olan akademik performansla ilişkisinin ne düzeyde olduğu ile ilgili çalışmalar da mevcuttur.

Wiley tarafından ABD’de yapılmış olan bir çalışmada lise öğrencilerinin yabancı dil öğrenimi ve akademik performansları arasındaki ilişki incelenmiş ve Latince, Fransızca, Almanca veya İspanyolca öğrenmekte olan öğrencilerin eşit akademik kapasitede olup yabancı dil dersi almamış öğrencilere oranla üniversitede daha iyi bir akademik performans göstermelerinin beklenebileceği ifade edilmiştir¹⁸. Benzer sonuçları belirten başka araştırmalardan bahsetmek mümkündür. ABD’de yapılmış olan yabancı dil öğrenimi ve yabancı dil öğrenim süresi ile sözel ve sayısal alanlardaki başarı arasında olumlu bir ilişki olduğunu bildiren çalışmalar da vardır¹⁹.

Bu çalışmayla, yabancı dil öğreniminde önemli bir faktör olduğu belirtilen tutumun, araştırmacıların dikkatini çeken bir konu olmasına rağmen İngilizcenin çok dilli formal bağlamlarda yani sınıfta öğretilmesi ve öğrenilmesi açısından incelendiği araştırma çalışmalarının ciddi düzeyde eksik olduğu gerçeği göz önünde bulundurularak bu konuda alana bir katkı yapılması hedeflenmektedir²⁰. Ayrıca öğrencilerin akademik performanslarını ve yeterliklerini önemli ölçüde etkileyen ders çalışma becerileri²¹ ile yabancı dil öğrenimine yönelik tutumları arasındaki ilişki düzeyinin de belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bütün bunlar doğrultusunda bu çalışmada hem program geliştiriciler, hem de programı uygulayıcılar kurumundaki öğretmenlere hitap ederek okullarımızdaki yabancı dil öğretme ve öğrenme durumlarının bu bakış açısından değerlendirilmesine ilişkin katkıda bulunmak önemsenmiştir.

¹⁸ Patricia Davis Wiley, “High School Foreign Language Study and College Academic Performance”, *Classical Outlook*, 62(2), 1985, s. 33.

¹⁹ Thomas C. Cooper, “Foreign Language Study and SAT-Verbal Scores”, *Modern Language Journal*, 71(4), 1987, s. 381; Scott A. Olsen ve Lionel K. Brown, “The Relation Between High School Study of Foreign Languages and ACT English and Mathematics Performance”, *ADFL Bulletin*, 23(3), 1992, s. 47-50.

²⁰ Ardeo, “Attitude towards English and ESP Acquisition as an L2 or L3 at University”, s. 111.

²¹ Derya Ergür ve Tülay Saraçbaşı, “İngiliz Dilbilimi Öğrencilerinin Akademik Çalışma Becerilerinin Özdeğerlendirilmesi”, *Eğitim ve Bilim*, 34 (151), 2009; Aysel Temelli ve Murat Kurt, “Eğitim Fakültesi ve Fen Fakültesi Biyoloji Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıklarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, *Kuramsal Eğitimbilim*, 3 (2), 2010, s. 32.

Amaç

Bu çalışmanın amacı ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarını, bu öğrencilerin ders çalışma beceri düzeylerini belirlemek ve tutum ile ders çalışma beceri düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Ayrıca cinsiyet ve sınav puanı değişkenlerinin öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutum ve ders çalışma beceri düzeyleri üzerindeki etkilerini araştırmaktır.

Problemler

Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin;

1. İngilizce dersine yönelik tutumları ve ders çalışma becerileri ne düzeydedir?
2. Ders çalışma beceri düzeyleri ile İngilizce dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. İngilizce sınav puanı değişkenine göre İngilizce dersine yönelik tutum ve ders çalışma beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Cinsiyet değişkenine göre İngilizce dersine yönelik tutum ve ders çalışma beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. İngilizce dersine yönelik tutum düzeylerine göre ders çalışma becerileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Yöntem

Araştırmada en genel anlamıyla nicel verilerin toplanmasını ve analizini gerektiren ve değişkenler arasındaki ilişkileri kanıtlamaya çalışan nicel yaklaşım²² benimsenmiştir. İki (veya daha çok sayıda) değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemek amaçlandığından dolayı betimsel türde ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır²³.

²² Şener Büyüköztürk, Ebru Kılıç-Çakmak, Özcan E. Akgün, Şirin Karadeniz & Funda Demirel, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri (15. Baskı)*, Ankara: Pegem Akademi, 2013, s. 11-14.

²³ Niyazi Karasar, *Bilimsel Araştırma Yöntemi (13. Baskı)*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2004, s. 81-82

a. Evren ve Örneklem

Evreni belirlerken, evren büyüklüğünü çok geniş tutmak, araştırma sonuçlarının genellenebilir olmasını engellediği gibi, emek, zaman ve para kaybına da neden olmaktadır. Bu yüzden bir evrenin tanımlanması, genelde olduğu gibi idealist bir seçim değil, gerçekçi bir seçim olmalıdır²⁴. Bu durum göz önünde bulundurularak araştırmanın çalışma evreni²⁵ 2013-2014 eğitim-öğretim yılı 1. döneminde Afyonkarahisar ili merkez ilçesindeki 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrenim gören 15.186 öğrenci olarak belirlenmiştir.

Çalışma evreni, bu araştırmanın çalışma evreninde olduğu gibi çoğu zaman, içinde çeşitli elemanları olan benzer işlevli kümelerden oluşur. Bu çalışmada her ortaokul birbirine göre eşit seçilme şansına sahip birer küme olarak kabul edilmiştir²⁶. Dolayısıyla çalışmanın örneklemini oransız küme örnekleme yöntemi ile belirlenen Afyonkarahisar ili merkez ilçesindeki bir ortaokulda öğrenim gören 381 tane 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Ancak çalışmaya katılmayan öğrenciler veya kayıp verilerin söz konusu olduğu katılımcılar çıkarıldığında örneklem büyüklüğü 165 kız, 197 erkek öğrenci olmak üzere toplam 362 olarak elde edilmiştir.

Örneklem büyüklüğünü belirlemek için birkaç yaklaşım vardır: Küçük evrenler için sayım yapmak, benzer çalışmaların örneklem büyüklüğünü taklit etmek, yayınlanmış hazır tablolar kullanmak ve örneklem büyüklüğünü hesaplamak için formüller kullanmak²⁷. Bu çalışmada Krejcie ve Morgan tarafından sunulan örneklem belirleme tablosu kullanılarak %95 güven düzeyinde 15000 evren büyüklüğü için verilen 375 örneklem büyüklüğünün yeterli olacağı düşünülmüştür²⁸.

Bu çalışmada örneklemin evreni temsil ettiği, öğrencilerin öl-

²⁴ Yener Özen & Abdülkadir Gül, "Sosyal ve Eğitim Bilimleri Araştırmalarında Evren Örneklem Sorunu", *KKEFD/JOKKEF*, (1), 2007, s.

²⁵ Karasar, *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (13. Baskı), s. 112.

²⁶ Karasar, *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (13. Baskı), s. 115

²⁷ Glenn D. Israel, "Determining Sample Size", *University of Florida Cooperative Extension Service, Institute of Food and Agriculture Sciences*, 1992, s. 2-3.

²⁸ Robert V. Krejcie ve Daryle W. Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities", *Educational and Psychological Measurement*, 1970, s. 607-610.

çeklerde yer alan sorulara durumlarını yansıtan samimi cevaplar verdikleri ve öğrencilerin sınav puanlarının geçerlik ve güvenilirlik açısından uygun olduğu düşünülmektedir.

Araştırma sonuçları belirtilen öğretim dönemi, çalışma evreni ve kullanılan ölçeklerle elde edilen bulgular ile sınırlıdır.

b. Veri Toplama Araçları

*Ders Çalışma Becerileri Ölçeği (DÇBÖ)**: 5'li likert tipi bir derecelendirmeye sahip olan bu ölçekte toplam 26 madde bulunmaktadır. Motivasyon, zaman yönetimi ve sınava hazırlık ve sınav kaygısı yönetimi olmak üzere üç boyutlu bir yapıya sahiptir. DÇBÖ'den, alt ölçekler için ayrı ayrı puanlar elde edilebileceği gibi ölçek toplam bir ders çalışma becerisi puanı da vermektedir. Ölçeğin bütününde toplam puan artışı yüksek ders çalışma becerisini ifade etmektedir²⁹. Bay, Tuğluk ve Gençdoğan tarafından yapılan çalışmada DÇBÖ'nün güvenilirliği, ölçeğin bütünü için hesaplanmış ve güvenilirlik katsayısı 0.89 olarak bulunmuştur³⁰. DÇBÖ için bu çalışmada hesaplanan güvenilirlik katsayısı; ölçeğin bütünü için 0.89, motivasyon boyutu için 0.78, zaman yönetimi boyutu için 0.69 ve sınava hazırlık ve sınav kaygısını yönetme boyutu için 0.82 olarak hesaplanmıştır.

İngilizce Dersine Yönelik Tutum Ölçeği: Beşli likert derecelendirme yaklaşımıyla hazırlanan anket 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin güvenilirlik değeri olarak bildirilen Cronbach Alpha değeri 0.87'dir³¹. Bu çalışmada ise Cronbach Alpha değeri 0.96 olarak bulunmuştur.

Nunnally, 0.70 güvenilirlik katsayısının ölçeklerin güvenilirliği için kabul edilebilir düzey olduğunu belirtir ancak literatürde daha düşük eşiklerden bahsedildiği de zaman zaman görülmektedir³².

* Ölçek kullanımı için izin alınmıştır.

²⁹ Bay, Tuğluk & Gençdoğan, "Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerilerinin İncelenmesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Örneği)", s. 54.

³⁰ Bay, Tuğluk & Gençdoğan, "Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerilerinin İncelenmesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Örneği)", s. 54.

³¹ Songül Çelebi, *Teachers and Students' Views on Anxiety in English Classrooms and Attitudes towards English*, Yüksek Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi, 2009, s. 27.

³² Reynaldo Santos, "Cronbach's Alpha: A Tool for Assessing the Reliability of

DÇBÖ'nün bütünü ve alt boyutları ile tutum ölçeği bu koşulu sağlar niteliktedir.

c. Verilerin Çözümlemesi

Veriler toplandıktan sonra analiz aşamasında betimsel istatistikler, korelasyon, bağımsız örneklem t-testi ve tekyönlü varyans analizi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar bulgular bölümünde sunulmuştur.

Ölçek Puanlama Cetveli

İngilizce Dersine Yönelik Tutum	Ders Çalışma Becerileri	Düzye
24-55	26-60	Düşük
56-87	61-95	Orta
88-120	96-130	Yüksek

Öğrenciler ayrıca 2013-2014 eğitim-öğretim yılı birinci dönem İngilizce yazılı sınavından aldıkları puanlarına göre 0-59, 60-69, 70-80, 81-100 puan aralıkları olmak üzere dört gruba ayrılmıştır.

Bulgular

1. Ortaokul 5, 6,7 ve 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ve ders çalışma becerileri ne düzeydedir?

Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutum düzeylerinin gösterildiği Tablo 1'de, 5. ve 6. sınıf düzeylerinde öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutum puanlarının ortalamasının puanlama cetveline göre iyi düzeyde, 7. ve 8. sınıf düzeyindeki öğrencilerin ise orta düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 1. İngilizce Dersine Yönelik Tutum Puanları.

Sınıf Düzeyi	n	\bar{x}	Sd
5. sınıf	86	99.03	16.26
6. sınıf	84	92.61	22.52
7. sınıf	99	68.57	26.44

Scales", *Journal of Extension*, 37(2), 1999, <http://www.joe.org/joe/1999april/tt3.php>, Erişim Tarihi: 01.05.2014.

8. sınıf	93	76.11	21.35
Toplam	362	83.32	25.23

Ortaokul öğrencilerinin ders çalışma beceri düzeylerinin görüldüğü Tablo 2'ye göre, 5 ve 6.sınıf öğrencilerinin ders çalışma becerileri düzeyi diğer sınıflara göre daha yüksek ve puanlama cetveline göre iyi düzeyde, 7. ve 8. sınıf öğrencileri için ders çalışma beceri düzeylerinin orta düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Ders Çalışma Beceri Düzeyleri.

DÇB Alt boyutları	n	\bar{x}	Sd
DÇB- Toplam			
5. sınıf	86	99.84	16.42
6. sınıf	84	91.17	19.59
7. sınıf	99	86.67	16.12
8. sınıf	93	84.06	18.45
DÇB-Motivasyon			
5. sınıf	86	44.47	7.15
6. sınıf	84	40.45	8.18
7. sınıf	99	40.66	7.35
8. sınıf	93	37.86	7.95
DÇB-Zaman Yönetimi			
5. sınıf	86	25.08	5.76
6. sınıf	84	23.70	6.37
7. sınıf	99	22.74	5.29
8. sınıf	93	21.91	5.41
DÇB-Sınava Hazırlık			
5. sınıf	86	30.29	6.11
6. sınıf	84	27.02	7.49
7. sınıf	99	23.26	6.98
8. sınıf	93	24.29	8.02

2. Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin ders çalışma beceri düzeyleri ile İngilizce dersine yönelik tutumları arasında bir ilişki var mıdır?

Tablo 3'te ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ile ders çalışma beceri düzeyleri arasındaki ilişkiyi gösteren Pearson-korelasyon katsayısı görülmektedir. Buna göre, öğrencilerin İngilizce dersine karşı olan tutumları ile ders çalışma beceri düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ancak güçlü olmayan pozitif bir ilişki vardır.

Tablo 3. Tutum ve Ders Çalışma Becerisi Arasındaki Korelasyon

Tutum	Ders Çalışma Becerisi	
	Pearson korelasyonu	,378**
	P	,000
	N	362

** Korelasyon 0.01 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlıdır.

3. Ortaokul 5, 6, 7, ve 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutum ve ders çalışma beceri düzeyleri arasında İngilizce sınav puanı değişkenine göre bir farklılık var mıdır?

Tablo 4. Birinci Sınav Notlarına Göre Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları.

		Kareler Top-		Ortalama		
		lamı	df	Karesi	F	p
5. sınıf TUTUM	Gruplar arası	3224,578	3	1074,859	4,575	,005
	Grup içi	19266,318	82	234,955		
	Toplam	22490,895	85			
DÇB	Gruplar arası	3168,100	3	1056,033	4,382	,007
	Grup içi	19760,935	82	240,987		
	Toplam	22929,035	85			
6. sınıf TUTUM	Gruplar arası	10340,951	3	3446,984	8,676	,000
	Grup içi	31784,859	80	397,311		

	Toplam	42125,810	83			
DÇB	Gruplar arası	2347,464	3	782,488	2,121	,104
	Grup içi	29508,857	80	368,861		
	Toplam	31856,321	83			
7. sınıf TUTUM	Gruplar arası	5207,570	3	1735,857	2,603	,056
	Grup içi	63344,612	95	666,785		
	Toplam	68552,182	98			
DÇB	Gruplar arası	1182,616	3	394,205	1,542	,209
	Grup içi	24291,040	95	255,695		
	Toplam	25473,657	98			
8. sınıf TUTUM	Gruplar arası	7341,139	3	2447,046	6,294	,001
	Grup içi	34602,560	89	388,793		
	Toplam	41943,699	92			
DÇB	Gruplar arası	5203,039	3	1734,346	5,908	,001
	Grup içi	26126,574	89	293,557		
	Toplam	31329,613	92			

Tablo 4'te ortaokul öğrencilerinin İngilizce birinci sınav puanlarının, İngilizce dersine karşı olan tutum ve ders çalışma beceri düzeylerine ilişkin tek yönlü varyans analiz sonuçları görülmektedir. Bu sonuçlara göre 5, 6, ve 8. sınıf düzeylerinde öğrenci grupları arasında İngilizce dersine yönelik tutum ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunurken [5. sınıf düzeyinde $F_{Tutum(3-85)} = 5,575$, $p = 0,005 < \alpha = 0.05$; 6. sınıf düzeyinde $F_{Tutum(3-83)} = 8,676$, $p = 0,000 < \alpha = 0.05$]; 7. sınıf düzeyinde öğrenci gurupları arasında tutum ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır [$F_{Tutum(3-95)} = 2,603$, $p = 0,056 > \alpha = 0.05$]. Yapılan homojenlik testinde grupların homojen olduğu anlaşılmış ve bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirleyebilmek için varyansların eşit olması ve gruplardaki örneklem sayısının eşit olmaması durumunda az

sayıda grup için uygun olduğu belirtilen³³ LSD yöntemi ile post hoc testleri yapılmıştır.

5. sınıf düzeyinde post hoc test sonuçlarına göre İngilizce dersinde birinci sınav notu “81-100” arasında olan öğrenciler ile notu “60-69” ve “0-59” arasında olan öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Diğer bir ifadeyle, yüksek sınav puanı alan öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumları, düşük ve orta düzeyde puan alan öğrencilere göre daha olumludur. Benzer bir durum, puanı “70-80” arası olan öğrenciler ile “0-59” aralığında olan öğrenciler arasında da mevcuttur. Ayrıca puanı “70-80” aralığında olan öğrenci gurubu ile “81-100” arası olan öğrenci grubunun İngilizce dersine yönelik tutumları benzerdir. 5. sınıf düzeyinde puanı “81-100” aralığında olan öğrenci grubu ile diğer üç grup arasında ders çalışma beceri düzeyine ilişkin anlamlı farklılıklar varken diğer alt gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmamıştır. Yani, İngilizce sınav puanı yüksek olan öğrencilerin ders çalışma beceri düzeyi, diğer alt gruplardaki öğrencilere göre çok daha iyidir.

Tablo 5. Birinci Sınav Puanına İlişkin Post Hoc Test Sonuçları

LSD	Bağımlı Değişken	Birinci Sınav Puanları	Ortalamalar Farkı	SH	p	
5.sınıf	TUTUM	81-100 arası	60-69 arası	12,71250*	5,32826	,019
			0-59 arası	17,47917*	5,56786	,002
		70-80 arası	0-59 arası	15,35088*	6,20259	,015
	DÇB	81-100 arası	70-80 arası	10,10417*	4,20762	,019
			60-69 arası	12,20417*	5,39623	,026
			0-59 arası	15,32639*	5,63887	,008
6.sınıf	TUTUM	0-59 arası	81-100 arası	-30,99841*	6,09987	,000
			70-80 arası	-25,37619*	7,40721	,001

³³ Murat Kayri, “Araştırmalarda Gruplar Arası Farkın Belirlenmesine Yönelik Çoklu Karşılaştırma (Post-Hoc) Teknikleri”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19 (1), 2009, s. 53.

			60-69 arası	-26,24286*	8,25290	,002
7.sınıf	TUTUM	81-100 arası	60-69 arası	17,67989*	7,74438	,025
			0-59 arası	11,19630*	5,50496	,045
8.sınıf	TUTUM	81-100 arası	60-69 arası	16,99786*	6,38020	,009
			0-59 arası	15,51984*	4,96843	,002
		70-80 arası	60-69 arası	22,00481*	7,36252	,004
			0-59 arası	20,52679*	6,17940	,001
	DÇB	81-100 arası	60-69 arası	21,20085*	5,54398	,000
			0-59 arası	11,88492*	4,31724	,007
		70-80 arası	60-69 arası	17,29808*	6,39755	,008

Not: Gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı fark olan değişkenler ve sonuçları bu tabloda belirtilmiştir. 6 sınıf **DÇB** de herhangi iki grup arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

7. sınıf düzeyinde tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre öğrenci gruplarının İngilizce dersine karşı olan tutum ve ders çalışma beceri düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar bulunmazken, LSD sonuçlarına göre 7. sınıf düzeyinde iki grup arasında bazı anlamlı farklılıklar vardır. İngilizce sınav puanı “81-100” arası olan öğrenciler ile “60-69” arası olanların İngilizce dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir fark vardır. Ek olarak, aynı sınıf düzeyinde notu “81-100” arasında olan öğrenciler ile notu “0-59” arasında olan öğrencilerin ders çalışma beceri düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Yani, İngilizce sınav puanı yüksek olan öğrencilerin, puanı düşük olan öğrencilere göre İngilizce dersine yönelik tutumları ve ders çalışma beceri düzeyleri daha iyidir.

Ayrıca 8. sınıf düzeyinde, puanları “81-100” ve “70-80” arasında olan öğrenciler İngilizce dersine karşı olan tutumları ve ders çalışma beceri düzeylerinde, diğer öğrenci gruplarına göre çok daha iyidirler. Fakat 6. sınıf düzeyinde İngilizce dersine yönelik tutumda gruplar arası farklılıklar mevcut iken, ders çalışma beceri düzeyinde hiç bir grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur. Bu

sonucu tek-yönlü varyans analizi sonuçları da doğrulamaktadır.

Kısaca ifade edilecek olursa, her sınıf düzeyinde İngilizce dersi sınavından yüksek puan almış olan öğrenciler diğer öğrencilere göre İngilizce dersine karşı daha olumlu bir tutum sergiledikleri ve ders çalışma beceri düzeyleri açısından da çok daha iyi bir durumda oldukları görülmektedir.

4. Ortaokul 5, 6, 7, ve 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutum ve ders çalışma beceri düzeyleri arasında cinsiyet değişkenine göre bir farklılık var mıdır?

Tablo 6. Cinsiyet Değişkeni İçin Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

CİNSİYET		n	\bar{x}	ss	t	p	
5. sınıf	Tutum	KIZ	36	101,08	16,096	0,99	0,32
		ERKEK	50	97,56	16,38		
	Ders Çalışma Becerisi	KIZ	36	101,50	15,58	0,78	0,43
		ERKEK	50	98,66	17,05		
6.sınıf	Tutum	KIZ	36	100,69	16,17	3,15	0,002
		ERKEK	48	86,56	24,77		
	Ders Çalışma Becerisi	KIZ	36	94,27	19,90	1,26	0,21
		ERKEK	48	88,54	19,22		
7.sınıf	Tutum	KIZ	44	76,88	26,00	2,90	0,005
		ERKEK	55	61,92	25,09		
	Ders Çalışma Becerisi	KIZ	44	89,18	14,14	1,38	0,16
		ERKEK	55	84,67	17,41		
8. sınıf	Tutum	KIZ	49	80,67	18,75	2,21	0,029
		ERKEK	44	71,04	23,08		
	Ders Çalışma Becerisi	KIZ	49	84,36	14,68	0,16	0,87
		ERKEK	44	83,72	22,07		

Tablo 6'da erkek ve kız öğrencilerin İngilizce dersine karşı olan tutum ve ders çalışma beceri düzeyleri ile ilgili bağımsız örneklem t-testi sonuçları görülmektedir. Bu tabloda her bir sınıf

düzeyinde kız öğrencilerin tutum düzeylerine ilişkin ortalama puanları aynı sınıf düzeyindeki erkek öğrencilerin tutum puan ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca her bir sınıf düzeyi için kız öğrenciler lehine olan bu rakamsal farklar istatistiksel olarak anlamlıdır. Örneğin, 6. sınıf düzeyinde [$\bar{x}_{kız} = 100,69$ ve $\bar{x}_{erkek} = 86,56$; $t = 3,15$, $p = 0.002 < \alpha = 0.05$] ve 8.sınıf düzeyinde [$\bar{x}_{kız} = 80,67$ ve $\bar{x}_{erkek} = 71,04$; $t = 2,21$, $p = 0.029 < \alpha = 0.05$]’dir. Diğer bir ifadeyle, ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda okuyan kız öğrenciler erkek öğrencilere göre İngilizce dersine karşı daha olumlu tutuma sahiptirler.

Öğrencilerin ders çalışma becerileri ile ilgili durumları incelendiğinde 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri arasında kız öğrencilerin ders çalışma beceri düzey ortalamaları erkek öğrencilere göre daha yüksek olmasına rağmen, bu fark anlamlı değildir. Örneğin, 7. sınıf düzeyinde [$\bar{x}_{kız} = 89,18$ ve $\bar{x}_{erkek} = 84,67$; $t = 1,38$, $p = 0.16 > \alpha = 0.05$].

Kısaca, bu çalışmada 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeylerinde öğrencilerin İngilizce dersine karşı olan tutumlarında cinsiyet değişkeni önemli bir faktör olurken, ders çalışma beceri düzeyinde önemli bir faktör olmadığı görülmektedir.

5. İngilizce dersine yönelik tutum düzeylerine göre ders çalışma becerileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 7’de İngilizce dersine yönelik tutum düzeylerine göre tek yönlü varyans analizi sonuçları sunulmaktadır. Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik düşük, orta ve yüksek düzeyli tutum gruplarında genel ders çalışma becerileri ve alt boyutları olan motivasyon, zaman yönetimi, sınava hazırlık ve sınav kaygısı yönetimi arasındaki farkın anlamlı olduğu görülmektedir. Yapılan homojenlik testinde grupların homojen olduğu anlaşılmış ve bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirleyebilmek için yapılan post hoc testinde Scheffe yöntemi tercih edilmiştir. Varyansların eşit olması ve gruplardaki örneklem sayısının eşit olmaması durumunda uygun bir yöntem olan Scheffe testinin güvenli sonuçlar verdiği bilinmektedir³⁴.

³⁴ Kayrı, “Araştırmalarda Gruplar Arası Farkın Belirlenmesine Yönelik Çoklu

Tablo 7. İngilizce Dersine Yönelik Tutum Düzeylerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.

		Kareler		Ortalama		
		Toplamı	df	Karesi	F	p
DÇB Toplam	Gruplar arası	16234,668	2	8117,334	26,940	,000
	Grup içi	108170,66	359	301,311		
	Toplam	124405,32	361			
DÇB Motivasyon	Gruplar arası	3155,160	2	1577,580	28,508	,000
	Grup içi	19866,520	359	55,338		
	Toplam	23021,680	361			
DÇB Zaman Yönetimi	Gruplar arası	782,810	2	391,405	12,375	,000
	Grup içi	11354,538	359	31,628		
	Toplam	12137,348	361			
DÇB Sınava Hazırlık	Gruplar arası	1947,879	2	973,940	18,136	,000
	Grup içi	19279,394	359	53,703		
	Toplam	21227,273	361			

Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin ders çalışma beceri düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bu farklılıkların hangi gruplar arasında olduğu Tablo 8'de daha net görülmektedir. Ders çalışma beceri ölçeğinin alt boyutlarında ve toplamında, tutum düzeyi yüksek öğrenciler ile tutum düzeyi orta ve düşük olan öğrenci grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Yani olumlu tutuma sahip olan öğrencilerin ders çalışma beceri düzeyleri de yüksektir.

Tablo 8. İngilizce Dersine Yönelik Tutum Düzeylerine İlişkin Scheffe Test Sonuçları.

Bağımlı Değişken	Tutum Düzeyi (I)	Tutum Düzeyi (J)	Ortalama		p
			Farkı (I-J)	SH	

Karşılaştırma (Post-Hoc) Teknikleri", s. 54.

DÇB Toplam	YÜKSEK	DÜŞÜK	16,47450*	2,64158	,000
		ORTA	11,51243*	2,00371	,000
DÇB	DÜŞÜK	ORTA	-3,20983*	1,16792	,024
		YÜKSEK	-7,75689*	1,13206	,000
DÇB	YÜKSEK	DÜŞÜK	3,18608*	,85584	,001
		ORTA	2,83130*	,64918	,000
DÇB	YÜKSEK	DÜŞÜK	5,53152*	1,11521	,000
		ORTA	4,13408*	,84591	,000

Not: Gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı fark olan değişkenler ve sonuçları bu tabloda belirtilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarını, bu öğrencilerin ders çalışma beceri düzeylerini belirlemek ve tutum ile ders çalışma beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlayan bu çalışmada elde edilen bulgular, her bir araştırma sorusu için ayrı ayrı yorumlanmıştır.

a. Ortaokul Öğrencilerinin İngilizce Dersine Yönelik Tutumları ve Ders Çalışma Beceri Düzeyleri:

Bu çalışmada, 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutum puanları ortalamasının 7. ve 8. sınıf düzeyindeki öğrencilerin puan ortalamasından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sınıf düzeyleri arasındaki bu fark yabancı dil öğrenimi alanında önemli bir nokta olan yaş faktörü ile ilgili çalışmaları akla getirmektedir. Örneğin Ardeo ve Baker tarafından yapılan araştırma çalışmaları sonucunda, dil öğrenmeye yönelik tutumlar ile yaş arasında bir ilişki olduğu ifade edilmektedir³⁵.

Ayrıca, 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin ders çalışma beceri düzeylerinin diğer sınıflara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. 5. sınıf öğrencilerinin ders çalışma becerisine ilişkin tüm alt boyutlarda

³⁵ Ardeo, "Attitude towards English and ESP Acquisition as an L2 or L3 at University", s. 121.

diğer sınıf düzeylerindeki öğrencilere göre daha iyi oldukları ortaya çıkmıştır. Jones, Slate ve Marini tarafından yükseköğretimdeki öğrencilerin ders çalışma becerilerinin kontrol odağı, sosyal dayanışma, akademik hazırlık, yaş, ders çalışma süresi ve çalışma becerileri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada yaşın ders çalışma beceri düzeyini belirleyen faktörlerden biri olabileceği öne sürülmüştür³⁶. Temelli ve Kurt, 321 üniversite öğrencisi ile yaptıkları çalışmada sınıf düzeyine göre birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin arasında, motivasyon, mekan, ders öncesi ve sonrası hazırlık, zaman yönetimi becerileri ve toplamda anlamlı bir farklılık olduğundan dolayı birinci sınıf düzeyindeki öğrencilerin, dördüncü sınıf düzeyindeki öğrencilerden daha iyi bir ders çalışma becerisine sahip olduklarını belirtmişlerdir³⁷. Bu çalışma ile Temelli ve Kurt'un yaptığı çalışmanın eğitimin farklı kademelerinde olduğu unutulmadan, paralellik gösteren durumu alt sınıf düzeyindeki öğrencilerin üst sınıf düzeyindeki öğrencilerden daha iyi ders çalışma becerilerine sahip olduğunun ortaya çıkmış olmasıdır. Fakat Bay, Tuğluk ve Gençdoğan'ın yine üniversite düzeyinde yaptıkları ders çalışma becerilerinin bazı değişkenlere göre belirlenmesi amacıyla yaptıkları çalışmada, son sınıf öğrencilerinin ders çalışma beceri düzeylerinin birinci sınıf öğrencilerinden daha iyi olduğunu belirtmişlerdir³⁸. Bu durumu açıklamak için son sınıf öğrencilerinin mezun olma kaygıları, okul kültürünü daha iyi tanımış ve benimsemiş olmaları faktörlerinin göz önünde bulundurulabileceğini ifade etmişlerdir. Ortaokul son sınıf öğrencileri için de geçerli olabileceği düşünülen bu faktörlerin yanı sıra ders çalışma becerilerinin daha iyi olması beklentisi oluşturan ortaöğretime geçiş sınavına girecek olmalarının da etkisiyle benzer bir farklılığı 8. sınıf öğrencileri lehine gözlemek beklenirken, kendilerinden alt sınıfta ve yaşça küçük olan öğrencilerden daha düşük düzeyde ders

³⁶ Craig H Jones, John R. Slate & Irmo Marini, "Locus of Control, Social Interdependence, Academic Preparation, Age, Study Time, and the Study Skills of College Students", *Research in the Schools*, 2 (1), 1995, s. 55-62.

³⁷ Temelli ve Kurt, "Eğitim Fakültesi ve Fen Fakültesi Biyoloji Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıklarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi", s. 32.

³⁸ Bay, Tuğluk ve Gençdoğan, "Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerilerinin İncelenmesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Örneği)", s. 6.

çalışma becerilerine sahip olmaları beklenmeyen bir bulgu olarak düşünülebilir. 8. sınıf öğrencileri ile ilgili dikkat çeken bir diğer nokta da sınava hazırlık ve sınav kaygısını yönetebilme becerisi açısından alt düzeydeki sınıflara göre ortalama puanın düşük ve standart sapmanın yüksek olmasıdır.

Bu durumun açıklanmasında, ortaokul döneminin 7. ve 8. sınıf düzeylerine denk düşen ergenlik devresinin çok sayıda değişimi beraberinde getirdiği göz önünde bulundurulmakta ve öğrencilerin bu dönemde hızlı matürasyonel değişimler, değişen toplumsal talepler, karmaşıklaşan sosyal ilişkiler ve eğitime ilişkin yeni beklentilerle karşı karşıya olduğu belirtilmektedir. Öğrencilerin bu değişimleri ne şekilde aştığı akademik gelecekleri için önemli etkilere sahip olduğu ve maalesef çoğu yetenekli öğrenciler de dâhil olmak üzere çok sayıda öğrencinin ders notlarında düşüş yaşadığı ve bazılarının da sonrasında bu başarısızlıktan kurtulamadıkları ifade edilmektedir³⁹. Dolayısıyla, ortaokul döneminde öğrencilerin gelişimsel süreçleri içinde karşılaştıkları değişimlerin etkisi de göz önünde bulundurularak bu durumun ele alınması gerekmektedir.

b. Ortaokul Öğrencilerinin Ders Çalışma Beceri Düzeyleri ile İngilizce Dersine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki

Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ile ders çalışma beceri düzeyleri arasında orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu durumda, düşük ders çalışma beceri düzeyine sahip öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutum düzeylerinin düşük, daha iyi ders çalışma becerilerine sahip öğrencilerin ise İngilizce dersine yönelik daha olumlu tutum geliştirebildiklerini söylemek mümkündür. Bu sonuç bazı araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Örneğin; Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan ve ikinci dil öğrenimi ile akademik performans arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalarda, bahsedilen iki değişken arasında pozitif bir ilişki olduğu bildirilmektedir⁴⁰. Ayrıca,

³⁹ Lisa Blackwell, Kali H. Trzesniewski ve Carol Sorich Dweck, "Implicit Theories of Intelligence Predict Achievement Across an Adolescent Transition: A Longitudinal Study and an Intervention", *Child Development*, 78 (1), 2007, s. 248.

⁴⁰ Wiley, "High School Foreign Language Study and College Academic Performance", s. 33; Cooper, "Foreign Language Study and SAT-Verbal Scores", s. 38;

Selçuk öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları ile akademik başarıları arasında pozitif bir ilişki bulunduğunu belirtir⁴¹.

Bunun yanı sıra, Korkmaz 8.sınıf düzeyinde yaptığı çalışmada, öğrencilerin akademik başarıları ve öğrenmenin kalıcı olması yönünden, ders çalışma becerileri eğitimiyle işlenen ders ile geleneksel öğretim yöntemleriyle işlenen ders arasında anlamlı farklılıklar olduğunu; ders çalışma becerileri eğitiminin öğrenci başarısını arttırdığının ve öğrenmede kalıcılık sağladığının tespit edildiğini belirtir⁴².

c. İngilizce Sınav Puanı Değişkenine Göre Ortaokul Öğrencilerinin İngilizce Dersine Yönelik Tutum ve Ders Çalışma Beceri Düzeyleri

Birinci sınav puanı yüksek olan öğrencilerin 7. sınıf hariç tüm sınıf düzeylerinde İngilizce dersine karşı tutum ve ders çalışma beceri düzeylerinin diğer puan gruplarından daha iyi durumda oldukları görülmüştür. İngilizce sınav puanı değişkenine göre 5, 6, ve 8. sınıf öğrenci grupları arasında İngilizce dersine yönelik tutum ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiş, 7. sınıf düzeyinde ise öğrenci grupları arasında tutum ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. 5. sınıf düzeyinde sınav puanı yüksek olan öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarının, sınav puanı orta ve düşük düzeyde olan öğrencilere oranla daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Ders çalışma beceri düzeylerine göre kıyaslama yapıldığında, 5. sınıf düzeyinde İngilizce sınav puanı yüksek olan öğrencilerin ders çalışma beceri düzeyinin, orta ve düşük gruptaki öğrencilere göre daha iyi olduğu görülmüştür. Buradan hareketle düşük ve orta düzeyde başarı gösteren öğrencilerin İngilizce tutum açısından benzer eğilimler gösterdikleri sonucu çıkarılabilir. 5. sınıf düzeyindeki

Olsen & Brown, "The Relation Between High School Study of Foreign Languages and ACT English and Mathematics Performance", s. 47-50.

⁴¹ Aydoslu, *Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Olarak İngilizce Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi*, s. 29.

⁴² Şadiye Korkmaz, *Ders Çalışma Becerileri Eğitiminin İlköğretim II. Kademe 8.Sınıf İngilizce(Yabancı Dil Dersi) Başarısına ve Kalıcılığına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi, 2010, s. 45-52.

sonuçlar 8. sınıf düzeyinde elde edilen sonuçlarla aynı doğrultudadır. 7. sınıf düzeyinde İngilizce sınav puanı yüksek olan öğrencilerin İngilizce sınav puanı düşük ve orta düzeyde olan öğrencilere göre İngilizce dersine karşı olan tutumları ve ders çalışma beceri düzeyleri arasında anlamlı farklıklar olduğu görülmüştür. 6. sınıf düzeyinde İngilizce dersine yönelik tutuma ilişkin gruplar arası farklılıklar mevcut iken, ders çalışma beceri düzeyinde hiç bir grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Sonuç olarak, İngilizce dersi sınavından yüksek puan almış olan öğrencilerin her sınıf düzeyinde diğer öğrencilere göre İngilizce dersine karşı daha olumlu bir tutum sergiledikleri ve ders çalışma beceri düzeylerinin de daha iyi durumda olduğunu ifade etmek mümkündür.

d. Cinsiyet Değişkenine Göre Ortaokul Öğrencilerinin İngilizce Dersine Yönelik Tutum ve Ders Çalışma Beceri Düzeyleri

5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeylerindeki öğrencilerin İngilizce dersine karşı olan tutumlarında cinsiyet değişkeninin önemli bir faktör olduğu belirlenmiş, ders çalışma beceri düzeyinde ise önemli bir faktör olmadığı görülmüştür.

Karahan tarafından Türk öğrencilerin yabancı dil olarak İngilizceye yönelik tutumlarının incelendiği çalışmada, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre İngilizceye karşı daha pozitif tutum sergiledikleri ve bu durumun yabancı dile yönelik tutumlarda cinsiyetin belirleyici bir faktör olarak yorumlanabileceği ifade edilmektedir⁴³. İkinci dil öğrenmede motivasyon konusunda farklı ülkelerde yapılmış olan ve kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha yüksek düzeyli motivasyona sahip olduğunu belirten çok sayıda çalışma da bu çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir⁴⁴.

⁴³ Firdevs Karahan, "Language Attitudes of Turkish Students Towards the English Language And Its Use in Turkish Context", *Çankaya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2007, s. 74.

⁴⁴ Kata Csizér ve Zoltan Dörnyei, "Language Learners' Motivational Profiles and Their Motivated Learning Behavior", *Language Learning*, 55, 2005, s. 641; Scott Kissau, "Gender Differences in Second Language Motivation: An Investigation of Micro and Macro-level Influences", *Canadian Journal of Applied Statistics*, 9 (1), 2006, s. 74; Scott Kissau ve Spencer Salas, "Motivating Male Language Learners: The Need for More Than Just Good Teaching", *The Canadian Journal of Applied*

e. İngilizce Dersine Yönelik Tutum Düzeylerine Göre Ders Çalışma Becerileri

İngilizce dersine yönelik düşük, orta ve yüksek düzeyli tutum gruplarında ders çalışma becerileri ve alt boyutları arasında anlamlı fark olduğu görülmüştür. Bu farkın, ders çalışma beceri testinin alt boyutlarında ve toplam ders çalışma beceri düzeyinde, tutum düzeyi yüksek öğrenciler ile tutum düzeyi orta ve düşük olan öğrenci grupları arasında olduğu saptanmıştır. Başka ifadeyle, İngilizceye yönelik daha olumlu tutum geliştirmiş olan öğrencilerin ders çalışma beceri düzeylerinin de yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Diğer bir sonuç da düşük, orta ve yüksek tutum düzeyli grupların her üçünün arasında motivasyon açısından anlamlı farkın ortaya çıkmış olmasıdır. Zaman yönetimi ve sınava hazırlık alt boyutlarında düşük ve orta tutum düzeyine sahip öğrencilerin benzer oldukları; farkın bu iki grup ile yüksek düzeyde tutum sergileyen grup arasında olduğu görülmüştür. Motivasyon alt boyutunda ise her üç tutum düzeyinde farklılaşmanın olduğu belirlenmiştir. Bu durumda motivasyon, gruplar arasındaki farkı en belirleyici faktör olarak yorumlanabilir. Gardner, ikinci dil öğreniminde sosyoeğitimsel modelinde motivasyon ve dil yeteneğini dil öğrenimindeki başarıyı en çok etkileyen iki faktör olarak ele alır⁴⁵. Bu modelde motivasyon yabancı dile yönelik tutum ve dil edinimiyle başarı arasındaki ilişkiye aracılık ederek önemli rol oynar. Bu çalışmada motivasyonun gruplar arası farkı belirleyici bir rol oynadığının saptanmış olması da motivasyonun dil öğreniminde önemli ve etkili bir rol oynadığını ileri süren diğer çalışmalarla⁴⁶ aynı doğrultudadır.

Linguistics, 16 (1), 2013, s. 89; Naemeh Nahavandi ve Jayakaran Mukundan, "Iranian EFL Engineering Students' Motivational Orientations towards English Language Learning along Gender and Further Education in Language Institutes", *International Journal of Linguistics*, 5(1), 2013, s. 76-77.

⁴⁵ Robert C. Gardner, "Correlation, Causation, Motivation and Second Language Acquisition", *Canadian Psychology*, 1999, s. 15.

⁴⁶ Gardner, "Correlation, Causation, Motivation, and Second Language Acquisition", s. 14; Zoltan Dörnyei, "Motivation in Second and Foreign Language Learning", *Language Teaching*, 31, 1998, s. 117-135; Zoltan Dörnyei, "Attitudes, Orientations, and Motivations in Language Learning: Advances in Theory", *Research, and Applications*, 2003, s. 3-27; Eiko Ushida, "The Role of Students' Attitudes and Motivation in Second Language Learning in Online Language Courses", *CA-*

Sonuçlar

Bu araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır;

1. İngilizce dersine yönelik ortaokul öğrencilerinin tutum ile ders çalışma beceri düzeyleri arasında orta dereceli bir ilişki olduğu görülmüştür.

2. 5. ve 6. Sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ve ders çalışma beceri düzeyleri 7. ve 8. Sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ve ders çalışma beceri düzeylerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

3. Cinsiyet değişkeni ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları üzerinde etkili bir faktör iken öğrencilerin ders çalışma beceri düzeyleri üzerinde önemli bir faktör olmadığı görülmüştür. Diğer bir ifadeyle, kız öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutum düzeyleri erkek öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutum düzeylerinden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Fakat ders çalışma beceri düzeylerinde erkek ve kız öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

4. Ders çalışma becerilerinin alt boyutlarından motivasyonun İngilizce dersine yönelik tutum düzeylerini belirlemede önemli bir faktör olduğu belirlenmiştir.

Kaynaklar

Altunay, Uğur, “Üniversite İngilizce Hazırlık Öğrencilerinin İngilizceye Yönelik Tutumlarıyla, Sınavlar, Okulun Fiziksel Koşulları, Ders Programları ve Uygulanışı İle İlgili Görüşleri Arasındaki İlişkiler”, *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya, 2003.

Ardeo, Joseba Mikel González, “Attitude towards English and ESP Acquisition as an L2 or L3 at University”, *IBÉRICA* 6, 2003.

Aydoslu, Ulviye, *Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Olarak İngilizce Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, 2005.

LICO Journal, 23 (1), 2005, s. 65; Mehmet Nuri Gömlüksiz, “The Effects of Age and Motivation Factors on Second Language Acquisition”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (2), 2001, s. 220.

- Bay, Erdal, M. Nur Tuğluk, ve Başaran Gençdoğan, “Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerilerinin İncelenmesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Örneği)”, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 2004.
- Blackwell, Lisa, Kali H. Trzesniewski ve Carol Sorich Dweck, “Implicit Theories of Intelligence Predict Achievement Across an Adolescent Transition: A Longitudinal Study and an Intervention”, *Child Development*, 78 (1), 2007.
- Büyükköztürk, Şener, Ebru Kılıç-Çakmak, Özcan. E Akgün, Şirin Karadeniz, ve Funda Demirel, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri (15. Baskı)*, Ankara: Pegem Akademi, 2013.
- Csizér, Kata ve Zoltan Dörnyei, “Language Learners’ Motivational Profiles and Their Motivated Learning Behavior”, *Language Learning*, 55, 2005.
- Cooper, Thomas C., “Foreign Language Study and SAT-Verbal Scores”, *Modern Language Journal*, 71(4), 1987.
- Çelebi, Songül, *Teachers and Students’ Views on Anxiety in English Classrooms and Attitudes towards English*, Yüksek Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi, 2009.
- Dörnyei, Zoltan, “Motivation in Second and Foreign Language Learning”, *Language Teaching*, 31, 1998.
- Dörnyei, Zoltan, “Attitudes, Orientations, and Motivations in Language Learning: Advances in Theory”, *Research and Applications*, 2003.
- Ergür, Derya ve Tülay Saraçbaşı, “İngiliz Dilbilimi Öğrencilerinin Akademik Çalışma Becerilerinin Özdeğerlendirilmesi”, *Eğitim ve Bilim*, 34 (151), 2009.
- Finch, Andrew, “An Attitudinal Profile of EFL Learners in Korea”, *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 5(2), 2008.
- Gagne, Robert M., “Learning Outcomes and Their Effects Useful Categories of Human Performance”, *American Psychologist*, 39 (4), 1984.
- Gardner, Robert C., “Correlation, Causation, Motivation, and Second Language Acquisition”, *Canadian Psychology*, 1999.
- Gettinger, Maribeth ve Jill K. Seibert, “Contributions of Study Skills to Academic Competence”, *School Psychology Review*, 31 (3), 2002.

- Gömleksiz, Mehmet Nuri, "The Effects of Age and Motivation Factors on Second Language Acquisition", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (2), 2001.
- Israel, Glenn. D., *Determining Sample Size*, University of Florida Cooperative Extension Service, Institute of Food and Agriculture Sciences, 1992.
- İlhan, Mustafa, Bayram Çetin, ve Meral Öner Sünkür, "Olumlu ve Olumsuz Mükemmeliyetçilik ile Ders Çalışma Becerileri Arasındaki İlişkinin Kanonik Korelasyon ile İncelenmesi", *International Journal of Human Sciences*, (10)1, 2013.
- Jones, Craig H., John R Slate ve Irmo Marini, "Locus of Control, Social Interdependence, Academic Preparation, Age, Study Time, and the Study Skills of College Students", *Research in the Schools*, 2(1),1995.
- Karahan, Firdevs, "Language Attitudes of Turkish Students Towards the English Language and Its Use in Turkish Context", *Çankaya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2007.
- Karasakaloğlu, Nuri ve Asuman Saracaloğlu, "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Türkçe Derslerine Yönelik Tutumları, Akademik Benlik Tasarımları ile Başarıları Arasındaki İlişki", *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, VI (1), 2009.
- Karasar, Niyazi, *Bilimsel Araştırma Yöntemi (13. Baskı)*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2004.
- Kayri, Murat, "Araştırmalarda Gruplar Arası Farkın Belirlenmesine Yönelik Çoklu Karşılaştırma (Post-Hoc) Teknikleri", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19 (1), 2009.
- Kissau, Scott, "Gender Differences in Second Language Motivation: An Investigation of Micro and Macro-level Influences", *Canadian Journal of Applied Statistics*, 9 (1), 2006.
- Kissau, Scott ve Spencer Salas, "Motivating Male Language Learners: The Need for "More Than Just Good Teaching", *The Canadian Journal of Applied Linguistics*, 16 (1), 2013.
- Korkmaz, Şadiye, *Ders Çalışma Becerileri Eğitiminin İlköğretim II. Kademe 8.Sınıf İngilizce(Yabancı Dil Dersi) Başarısına ve Kalıcılığına Etkisi*,

- Yüksek Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi, 2010.
- Krejcie, Robert V. ve Daryle W. Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities", *Educational and Psychological Measurement*, 30, 1970.
- Kutlu, Oğuz ve Şadiye Korkmaz, "Ders Çalışma Becerileri Eğitiminin İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarına Etkisi", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (47), 2013.
- Larsen-Freeman, Diane, "Second Language Acquisition Research: Staking Out the Territory", *TESOL Quarterly*, 25 (2), 1991.
- Madrid, Daniel, "Internal And External Factors in Language Teaching", *Actas de las 11 Jornadas de Estudios Ingleses*, 1995.
- Nahavandi, Naemeh ve Jayakaran Mukundan, " Iranian EFL Engineering Students' Motivational Orientations towards English Language Learning along Gender and Further Education in Language Institutes", *International Journal of Linguistics*, 5(1), 2013.
- Olsen, Scott A. and Lionel K. Brown, "The Relation Between High School Study of Foreign Languages and ACT English and Mathematics Performance", *ADFL Bulletin*, 23(3), 1992.
- Öner, Güzide ve Tokay Gedikoğlu, "Ortaöğretim Öğrencilerinin İngilizce Öğrenimlerini Etkileyen Yabancı Dil Kaygısı", *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 2007.
- Özen, Yener ve Abdülkadir Gül, "Sosyal ve Eğitim Bilimleri Araştırmalarında Evren Örneklem Sorunu", *KKEFD/JOKKEF*, 2007.
- Rahman, Sayeedur, "Orientations and Motivation in English Language Learning: a Study of Bangladeshi Students at Undergraduate Level", *Asian EFL Journal*, 7(1), 2005.
- Santos, Reynaldo, "Cronbach's Alpha: A Tool for Assessing the Reliability of Scales", *Journal of Extension*, 37(2), 1999.
- Soleimani, Hassan ve Somayeh Hanafi, "Iranian Medical Students' Attitudes Towards English Language Learning", *International Research Journal of Applied and Basic Sciences*, 4 (12), 2013.
- Temelli, Aysel ve Murat Kurt, "Eğitim Fakültesi ve Fen Fakültesi Biyoloji Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıklarının Farklı Değişkenler

Açısından İncelenmesi”, *Kuramsal Eğitimbilim*, 3 (2), 2010.

Thomas, Anne, *Study Skills*, Oregon: Oregon School Study Council, University of Oregon, 36,1993.

Ushida, Eiko, “The Role of Students’ Attitudes and Motivation in Second Language Learning in Online Language Courses”, *CALICO Journal*, 23 (1), 2005.

Wiley, Patricia Davis, “High School Foreign Language Study and College Academic Performance”, *Classical Outlook*, 62(2), 1985.

Yang, Xiang, “Attitude and Motivation in L2 Learning among UM Master Students”, *International Journal of Management and Sustainability*, 2012.